

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Szerkesztői szállás:

belső-szénutca 131. szám.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetéseket felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) J. Hasenstein és Weglernél (Wollzeile 9. sz.).

Pesten: Zeisler M. hirdetés felvételi irodájában (Königsgasse Nr. 60.)

Nyilttári omikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez emiendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, n. m.

kedden, esütörtökhön és szombaton reggel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Trónbeszéd,

melylyel a magyar Király a magyar országgyűlést decz. 10-én déli 1 órakor a budai kir. palota tróntermében befejezé:

Uraim! Főrendek és Képviselők!

A jelen törvényhozás működése a mai nappal megszűnővén, személyesen kívántuk befejezni azon országgyűlést, melynek gyümölcsöző tevékenysége példátlanul áll Magyarországon több százados történetében.

Nehéz és komoly viszonyok között hívtuk egybe ezelőtt három évvel Önöket egy nagy feladat megoldására.

Közös célunk és törekvésünk vala, megoldani mindazon kérdéseket, melyek nemcsak a közelebbi idők, de évszázadok óta kútforrásai voltak a bizalmatlanságnak, tespedésnek és surlódásoknak.

És noha a multból öröklött balítéletek, a szokás hatalma, az események által élesztett féltékenység, és az érdekek szinleges ellentéte, a helyzet bonyodalmát még növelték, mégis sikerült a nehéz feladatot szerencsésen megoldanunk.

A király és nemzet őszinte szövetkezése vitta ki ez eredményt.

Ez országgyűlést illeti meg azon dicsőség, hogy véget vetett a politikai helyzet bizonytalanságának, mely a nemzet legnemesebb erőit tétlenségre kárhóztatá.

A közjogi surlódásokat birodalmunk két állama között a kölcsönös barátság és becsülés viszonya váltotta fel.

Az osztrák-magyar monarchia mindkét állama alkotmányos parlamenti kormányzat mellett, önállóan intézi saját közügyeit, míg azon nagyfotosságu kérdésekre, a melyek a monarchia kölcsönösen megállapított közös ügyeit érintik, alkotmányos befolyását mindkét államterület egyenlő mérvben gyakorolja.

A monarchia súlypontját saját kebelében keresve és találva, ifjult erővel halad előre az új pályatérén, melynek célpontja a béke és jólét, egyúttal pedig megőrzése azon állásnak, melyet az európai államok sorában elfoglalni hivatva van.

Eként azon forrás, melyből a mult bajai eredtek be van temetve, s fölébe a magyar hűség, hazaszeretet és mérséklet állandó emléke emelkedett, melyre a történelem már is egész sorát jegyzé be a nagy és üdvös sikereknek.

Szent-Istvánnak Őseimtől öröklött koronájával ünnepélyesen megkoronáztatva, Magyarország alkotmánya teljességébe lépett, Mi pedig visszaállítottuk a magyar király czimének régi súlyát és érvényét, és bizton érezzük, hogy ezáltal birodalmunk nem gyengítettett, hanem csak régi alapját és erejét nyerte vissza.

E célból a külföld irányában birodalmunk czimét, a törvényeknek és az életerős tényezőknek megfelelőleg állapítottuk meg.

Horvát- és Szlavonországgal a kölcsönös érdekek méltányos kiegyenlítésének alapján közjogi egyezmény jött létre, mely a két testvérm nemzet között dicsőségben és balsorsban századokon át fennállott kapcsolatot megújítja. Bizton reméljük, hogy ezen frigy benső őszintesége századokon át fogja ismét egyesíteni a magyar és horvát nemzetet királyi Háza és a közhaza szeretetében.

Magyarország és Erdély egyesítése a bevégzett tények sorába emelkedett.

Eként Szent-István birodalmának épsége oly mérvben lett érvényesítve, minőnek az ország több mint három század óta nem örvendhetett.

A magyar korona ugy mint birodalmunk épségének egyik biztosítója az új védtörvény.

A véderő szervezésénél bizalommal és mély belátással ismerték el Önök a közös hadsereg szükségét, és így a monarchia fejlődését oltalmazó védhatalmat létesítettek.

Ennek támogatására a honvédség van hivatva, új cselekvési tért nyitván a veszély perczében az ősi vitézségnek, melyről a nemzeti történelem fényes lapjai tanuszkodnak.

Magyarországunk és birodalmunk állását eként megszilárdítva, ebben a külbéke biztosítékát is találjuk, melynek zavartalan fenntartását királyi legfőbb gondjaink közé soroljuk.

A nemzet szellemi fejlődését mozdították elő Önök, a midőn oly törvényt hoztak a népoktatás ügyében, mely ha áldozatokat kíván is egyes külön érdekektől, de egyszersmind egy oly népnevelési rendszer alapját veti meg, mely hivatva lesz az ország szellemi és anyagi haladásának támaszául szolgálni.

A jogegyenlőséget, melyet a különböző nemzetiségi honpolgárok politikai és polgári tekintetben eddig is élveztek, kiterjeszték Önök nyelvük használatára is, törvény által biztosítván mindazon kívánataikat, a melyek a kormányzat és törvénykezés feltételeivel ellentétben nem állanak.

Reméljük, hogy nem-magyar ajku hiveink teljes megnyugvásukat találják azon tudatban, miszerint az alkotmány minden honpolgárnak a szabadságot és az anyanyelv fejlődését egyaránt biztosítja.

Az egyenjogúság elvét követték Önök, midőn az alkotmányos jogok gyakorlatát kiterjesztették az izraelta honpolgárokra, kik eddig az alkotmánynak csak terheit de jótéteményeit nem ismerték.

A keresztény hitfelekezetek viszonyainak szabályozását Önök a polgári és vallási jogegyenlőség elvére fektették.

A hosszabb időt igénylő reformok alkotmányos tárgyalását be nem várva, az új törvénykezési eljárás megállapítása által, a gyors igazságszolgáltatást és a magán hitel emelését tették lehetővé.

A szőlődézm megváltását szabályozva és elrendelve, a hazai termelés egy nevezetes ágának önálló fejlődését biztosíták.

A pénzügyek terén Önök üdvös tapintattal találták fel a helyes utat, s míg egyrészt megszüntették mindazon költségeket, melyeket az ország kormányszata és hitelének fenntartása szükségessé tett, másrészt gondos vizsgálatnak vetették alá az országgyűlés elé terjesztett költségvetéseket.

Magyarország haladása eddig az anyagi téren nem állott párhuzamban gazdag természeti kincsforrásaival, de a törvényhozás felfogta az anyagi haladás egész fontosságát.

Új vasútvonalok építését rendelte el és több külföldi állammal kedvező kereskedési szerződéseket kötött.

Mindenzen intézkedések az államháztartás megzavarása nélkül történtek, sőt a nép terhein némi tekintetben, mint például a só árára nézve még könnyíteni is lehetett.

Nagy és nehéz munkát végzett az országgyűlés és ez eredmény azon meggyőződést erősítette meg Bennünk, hogy az alap, melyen oly rövid idő alatt ennyi üdvös intézkedést lehetett valósítani, a teljes életképeség minden kellékével bir, — hogy ezen alap jó és a nemzet valódi érdekeinek megfelel.

Uraim! Főrendek és Képviselők!

A lelt napok fáradalmi után Önök visszatérnek házi tüzhelyeikhez. A nemzet szellemi és anyagi emelkedésének már is mutatkozó jelenségei hazafiúi örömmel tölthetik el kebleiket, és ha majd bekövetkezik a teljes siker, melylyel az isteni gondviselés az erélyt és kitartást jutalmazni szokta, az utókor hálással fog megemlékezni azokról, kik az ország virágzásának eszközlői valának.

És most fogadják őszinte királyi köszönetünket és adják át azt az összes nemzetnek is, mely hagyományos politikai tapintattal támogatva Önöket, lehetővé tette azon nagy fontosságu törvények alkotását, melyeket fejedelmi hatalmunkkal szentesítünk.

Tegye a Mindenható maradandóvá azon őszinte egyetértést, mely nemcsak a politikai téren vezetett nagyszerű eredményekhez, de a fejedelmet és a nemzetet a kölcsönös bizalom és szeretet kötelékeivel fűzte össze és újabbban érezteté velünk, hogy boldog Fejedelme csak boldog nemzetnek lehet.

Ezzel a jelen országgyűlést berekesztettnek nyilvánítkuk.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY”

1869-iki folyamára.

Egy évre . . . 12 forint o. ért.

Félévre . . . 6 " " "

Évnegyedre . . . 3 " " "

Egy óra . . . 1 " " "

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Pest, decz. 10. 1868.

A magyar király budai várpalotájában személyesen zárta be az 1865—8-ki országgyűlést.

Senki sem fogja tagadhatni, hogy a lefolyt országgyűlés korszakot képez, Magyarország, az osztrák-magyar birodalom és az uralkodó dynastia történelmében, sőt még az sem vonható kétségbe, hogy az 1867-ki 12. t.-czikkben foglalt szerződés biztosította az

munkra azt, hogy jövőre az európai függő kérdések nem fognak többé nálunk nélkül, érdekeink ellenére megoldatni. Nem lesz tehát érdektelen az 1865—8-ki országgyűlés működésére visszapillantani.

A jelen országgyűlés megoldotta azon vitás közjogi kérdéseket, melyek miatt anynyi évek során ellenséges viszonyban álltak az ugyanazon uralkodó alatt élő Lajthán innen és túl fekvő országok, s a melyek miatt lehetetlen volt őszinte egyetértésnek és bizalomnak jöni létre Magyarország királyi és népe közt, ki egyszersmind Ausztria császára is levén, kötelességei gyakran egymással ellentétbe jöttek, s a mely visszás állásnak eredményei voltak az 1848—9-iki gyászos események, mikre azután bekövetkeztek a szolgaság és szenvedés évei, Solferinóval, Königrätzszel s az államadósággok millióival.

Megoldattak pedig a vitás kérdések, a practica sanctio és a méltányosság alapján, Magyarország és a lajthántúli országok alkotmányos jogai tiszteletbentartása mellett következőleg oly alapon, mely a midőn egyfelől Magyarország alkotmányos szabadságát, függetlenségét és területi épségét érintetlenül hagyta, másfelől az osztrák-magyar birodalom két fele közt dualisticus talapaton, de a maradandó közös érdekességnek vetették meg ingatlan alapját.

Vannak, kik a practica sanctiót sem fogadják el alapul, s minden más összekötést a lajthántúli országokkal tagadnak, kivévén a personal uniót. Ezek oly téren állnak, melyre lépni hazánk s nemzetünk érdeke tiltja; de vannak, kik a practica sanctiót alapul elfogadják ugyan, ámde az 1867-iki 12-ik t.-czikkben elfogadott kivétel módozatait kárhóztatják, magok azonban még mindig a meddő programok faragásánál vannak, a nélkül, hogy a gyakorlati térre lépének, sőt folyvást az üdvtelen negatio téren mozognak.

Ezeknek bátran felelhetjük, miszerint gáncsolni, rombolni könnyű, de alkotni, építeni vajmi bajos. Ha ellenben helyes, gyümölcsöző alapot építünk, a házagokat a körülményekhez képest utánpótolni még mindig lehetséges; de ha az alapot eldobjuk, legfennebb légvárat fogunk építhetni.

Senki sem állítja, hogy a mű, melyet Deák Ferencz ismeretes hűsvéti czikke kezdeményezett, minden tekintetben tökéletes, hanem azt bátran merjük állítani, hogy az alap létevaló és pedig állításunkat az eredmény igazolja.

E mű biztosította Magyarországnak s a magyar nemzetnek az európai nemzetek és országok sorában illetékes helyét; mert a midőn annyi évek során az európai diplomatiának csak az osztrák birodalomról volt

tudomása, ma már hivatalosan az osztrák-magyar birodalom ismeri Európa, azaz: azon osztrák-magyar birodalmat, mely két, szerződésileg összekapcsolt, de a szerződésben, vagyis az 1867-diki 12. t.-czikkben foglalt pontozatokon kívül önálló Magyarországot és Ausztriát ismer.

E mű helyreállította a Szent-István koronája területi épségét; mert Horvátországgal megtörtént a kiegyezkedés, Horvátország képviselői a törvényhozótestület házaiban ülnek, a horvát tárcza nélküli miniszter inaugurálva van s Magyarországnak Erdélyi egyesülésének részletes szabályozása végre-tott tény.

Hátra van még e részben a fumei rész s a bánáti és horvát határőr vidékeknek szervezése; de azt senki sem fogja nagyobb nehézségekkel járó kérdésnek tartani.

A kereskedelmi szerződések többé nem kötöttek nálunk nélkül, érdekünk ellen; a czim kérdése el van intézve s a kereskedelmi hajók, consulátusok, követségek rövid időn a közös osztrák-magyar lobogót fogják használni.

Magyarországnak lesznek honvédszázaljai, magyar zászló alatt, magyar vezényszó mellett, s így a nemzet erejét, vitézségét kifejezheti.

Kereskedelmünk, iparunk, hitelünk nem

remélt lendületet vett, s vasútaink óriási mérvben szaporodnak.

A nemzetiségi kérdés szabadelvű alapokon van megoldva, melyet csak azok nem méltányolnak, kik Magyarország egysége consolidálását nem óhajtják.

A népevelés s a vallások jogegyenlőség, viszonyosság alapjain szabadelvű megoldása, egy lépést haladt előre.

Perlekedési rendszerünkön gyökeres javítás történt.

Szóval az eredmény teljesen igazolta Deák Ferencz s pártja politikájának helyességét, de sőt constatozva van, miszerint magunkat a választott ösvényről letereltetni, s hazánkat újabb kísérleteknek kitenni, politikai botlás lenne.

Nem akarom vitatni, hogy a törvényhozás gyakran meddő vitákkal is foglalkozott, s nem kutatom annak okait; de állítom, miszerint hazánk közjogi állása tetemesen javult, anyagi helyzetünk emelkedőben van, s hogy az 1865—8-iki országgyűlés hazánk, nemzetünk szebb jövőjének előpostája, ha a nemzet maga életrevaló s nem ragadtatja el magát az utópiák után kapkodó izgatóság által.

Id. gr. Bethlen János.

Lapszemle

Lapunk újdonsági rovata már hozta azon hírt, hogy a nagy-szebeni elavult szerkezetű egyetem a nemzetiségi és unio-törvény ellen fölterjesztést intézett a magyar parlamenthez és a felelős kormányhoz. Fölseleget bizonyítani, hogy a királyföldi eme korhadt testület ily merész eljárása túllépte a törvényszerű hatáskört; minthogy tehát alaptalan, nem tekinthető egyéneknek, mint oktatlan papir fogyasztásnak, tanuskodván egyszersmind a magyar kormány tulajdonképpen elnézéséről, mely ily hetvenkedő szereplést oly régóta eltűr.

A királyföld régi alaku egyeteme használhatatlan szerkezet, maga az „ifjú szászok” lapja mondja el ezt decz. 8-iki füzetében. Nem a jelen egyetemre tartozik a királyföldi reformok kezdeményezése, végrehajtása — írja a „Sieb. Blätt.”; ferde alapokra épít szabályjavaslatait, minthogy ő maga is ily alapon áll. „Nem feladata törvényeket alkotni, hanem lehetővé tenni, hogy azok megalkotathassanak.” Amde erre csak valódi alapon nyugvó egyetem képes. Nem önfelfrissítésre, részletes reformra, hanem a teljes újjáalakításra van szüksége. Az átalakítás alatt nemcsak új választást, vagy a rendi és képvisleti rendszer vegyítését érti a „Sieb. Blätt.”, hanem az egyetem tagjainak egész felkészítését. A mostani egyetem nem hajlandó gyökeres reformokra segítségét nyújtani, mást pedig a nemzet nem használhat. Különböztetést nem is lehet tőle kívánni, hogy természetét megtagadja; de igen annak belátását, hogy nincs törvényhozatalára hivatva. Egyetlen feladata lenne a szabadelvű választási szabály megalkotása, hogy ennek alapján ülhessen egybe az ad hoc egyetem, mely a nemzet kebeléből kelne ki, bírná bizalmát s valódi népképviselési alapokon állana. A „Sieb. Blätt.” azt óhajtja: lépjen le a jelenlegi egyetem azon térről, melyben a nemzetnek mi hasznát sem tehet, csak annyit eszközölhet, hogy az új népképviselési egyetemen adjon helyet.

TÁRCZA.

A „KÖNYVES ASZTAL” MELLŐL.

II.

(Az első magyar naptár. — Erdélyi naptárak. — A Niebelungen ének. — Rokonság a hun naptárunkkal. — Szász Károly fordítása.)

Az idő örökös folyama feltárhatalanul veti hatalmas hullámai s szűli fenntárhatalanul az irodalom belbecsre nézve negyedrendű bár, de kapóságot illetőleg kitűnő termékeit — a „naptárakat.” Ki tudna mai napság kalendárium nélkül egy évet átélni? Egy naptár mindnyájunknak szükséges életcikk az éven át — Sylveszter estéjéig, mikor is ugyanazon tőlét naptár a leghasznosabb, legmegvetettebb lesz az újjévvel nyomába lépő epigon mellett.

Felmagasztalt báziparatunk ekkor mélyen lealáztatik, száműztük iroasztalunkról szobánk legfelsőbb zugába, hogy csak is ad graecas calendas vegyük újból elé. De ép mivel ily tiszta virág élt, bőven is terem évente, mint a tiszta virág, s a hanyatló év utolsó hónapjaiban elárasztja a könyvpiacon. E részben Erdély sem panaszkodhatik „deficitről.” Évente 10—12 különböző kalendáriumot terem, mi Magyarország ilyenmű kiadványaival arányitva nagyon is nagy „quota” a különben oly meddő erdélyi irodalomtól.

Nem hiába volt az első magyar naptárak: a „Cisio János, azaz: Calendarium, mely az ünnepek napjainak első tagjait a hónapok rendje szerint előadja” és az 1548-ban Krakóban megjelent „Kalendárium magyar nyelven” írója Székely István, erdélyi, benedéki születésű ember. Már ő megalapította Erdély kalendárium-csináló talentumának jó hírét, s a magyarországi Egyedüti Gergely csak 23 évvel utóbb lépett „kalendárium az ének for-

A „Kron. Ztg.” 195-dik számának főcíkjébe is arra szavaz, hogy egy új ad hoc egyetem válasszandó, a nép egyenes szavazata alapján; egyuttal bebizonyítja azt is, hogy a kertületi és egyetemi képviselői választására eléggé széles alap azon census, mely szerint az országos népképviselői választatnak, s ez a szász értelmiség nagyobb befolyását sem veszélyezteti.

A „Sieb. d. Wblt.” a parlament végnapjaiban megfeszített működését gunyolja betiszemléjében. Fölépíték a törvény bástyáját — ugymond — „légből és papírból a toronytetőig”; a nemzetiségek levegő után kiáltoznak, mire a közszabadsággal felelnek. Az 1868 decz. 1-én hozott parlamenti határozatok, a „Sieb. d. Wblt.” szerint, csak kezdetét képezik egy új mozgalomnak, melynek hullám csapásai Magyarországra területén túl érnek. (Vajjon eljutnak-e a hullámok a híres hársfasorokig?) Tovább azt mondja a „S. d. Wblt.”, hogy az új törvények ideig tartó rosznak nézik a szász anyanyelvét, elkövetik a comes-választás jogát, s a szász nemzet (Hát a királyföld egyéb lakosai?) helyhatósági jogait guszba kötözve szolgáltatják a „szabad kéz” be stb. stb.

A „Gaz. Trans.” úgy látszik zokon veszi, miért van egy idő óta nagyobb figyelem fordítva a román izgatóság járás-kelésére: a román számára gyémánt-mérlegen latolják meg a szabadságot. Értjük a felajdulást. Nő de az állam biztonságára is nyom valamit a mérlegben, bár mekkora ábránd is üljön bele a másik serpenyőbe.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése decz. 8-án.

Gorove István keresk. miniszter Ghiczy Kálmán interpellációjára, a kereskedőhajók lobogója iránt kijelenti, hogy ez ügyben a tárgyalások az 1867-iki törvények idevágó szakasza értelmében befejeztettek oly eredménnyel, hogy a közös lobogóban Magyarország állami helyzetéhez képest színei és címere henn lesznek s gondoskodva lesz, hogy ez a külhatalmak kormányainál notificáltassék. Kihirdetett számos törvényezik, melyek közt levén az új polgári perrendtartás is, ez a ház részéről éljenzéssel üdvözöltetett.

Nem kevésbé melegen fogadtattott azon felvet, melyet adott.

Gr. Andrássy Gyula miniszterelnök több hozzá intézett interpellációra, egyenkint:

Patay István a magyar nemes gárda felléltatása ügyében intézett kérdést. Erre nézve kijelenti, hogy királyi ő Felsége már régebben elhatározta elvben a magyar gárda felléltatását, mely közelebb pedig már rendelkezett a végrehajtás iránt is. A régi gárdaalap consokitaianul meg van és évenkint 39 ezer főt fedelmezt; fennáll továbbá a gárda bécsi háza, melyet szintén elfoglalhat; tudatja továbbá, hogy királyi ő Felsége a civilistából e célra 100,000 főt rendelt, ugyanezenyit, mint a másik testőrsereg. (Nagy éljenzés.)

Továbbá kérdést intézett Simonyi Ernő az iránt, van-e Magyarország és Szerbia közt a mekkliket nézve kiadási szerződés? Kinyilatkoztatja, hogy nincs s a kormány Szerbia irányában úgy jár el, hogy a közönséges büntőket kiadja, a politikaiakat nem. (Helyeslés.)

Több képviselő kérdést tett az iránt, gondos-

gásból megismert és elrendelt praktikaival” erdélyi előfutójának nyomába.

A „hálás unokák” nem is hagyják Székely Istvánt szégyenbe. Az erdélyi naptárverő most sem tudja már, melyiket válassza a sok közül: Stein János „Koloszvári nagy naptárát”-e, vagy a „Magyar Polgár” nagy naptárát, Stein kisebb kalendáriumának, vagy Löcsey Székely naptárának adja az elsőseget, vagy ha a szászöldieknek kíván kedvezni, a „Siebenbürgischer Volkskalender”, „Der sächsische Hausfreund”, vagy a „Hermannstädter Hauskalender” után nyúljon.

Ha sokat hajtás a régi firmák által megállapított hitelre, nincs választásod, mert a „Der sächsische Hausfreund” már 31 diki évkorába fordult, s így aligha nem — nemcsak a naptár versenyterén, de minden erdélyi irodalmi vállalatán a legrégibb futó. Tartalomszegénységről sem vádolható. Sok közhasznú cikket ad, s azok élén Marlin József tollából egy egészséges humorral vázolt életképet Erdély 17-ik századi történelméből: „Meister Jeremiás Zviebleint.” Az erdélyi Lutheránus superintendens: Dr. Teutsch D. G. képével van irodalmi része díszítve, s mi a brassóiakra és brassóvidékiekre nézve nélkülözhetlenül teszi Brassónak helyi kalauzát adja függelékül.

Egyébként mind a tartalom dús volta, mind kiállításának csínja, mellékelt képeinek s irodalmi részének becsére nézve előbb áll ennél Steinhausen T. „Siebenbürgischer Volkskalender”-e. Három szép képet ad: Beszterce látképét, a szebeni apáca-kloster rajzát s a dévai regényes fellegrár csinnal felvett ábráját. A jelen évek eseménygazdag dióhéjba szorított történetét fütyes toll meséli el benne, s egy az Erdély társadalmi élete iránt érdeklődőre nézve megbecsülhetlen statisztikáját az „erdélyi egyetemi életnek.” Kár e cikket, hogy élete oly vállalat sorsának kerekéhez van kötve, mely egy év múlva a közforgalomból kifordul.

codik-e a kormány a 48-iki honvédeknek alkalmazásáról az új honvédseregben? Legelőször is arra utal, hogy már a védőtörvény rendelkezik erről, különben örömmel kinyilatkoztatja, hogy a 48-iki honvédség tagjainak loyális és loyagias magatartása nagyon könnyíti a kormány helyzetét e részben, s biztosíthat, hogy tehetségükhez és képességükhez mért állomásokra fogja őket kinevezni. (Hosszas, meleg éljenzés.)

Majbénnyi képviselő a miatt tett kérdést, hogy az utolsó újonozozás alkalmával magyarok nem-magyar műszaki csapatokba is osztattak be. Ez ügyben először hivatkozik a védőrendszer tárgyalásánál mondott szavaira, melyek még csak kiállításba helyezték az intézkedést a különválasztás iránt; most tudatja, hogy ő Felsége már kiadta a rendeletet a közös hadügyminiszteriumhoz és a magyar honvédelmi miniszteriumhoz, hogy a 3. 8. és 12 diki tüzérezredek, az 1. 5 és 12 diki erődítési zászlóalj, az 1. hidász és a 4. mérnöki csapatok tisztán magyarokból alakíttassanak. (Eljenzés.) Ennek létesítése némely átmeneti intézkedéseket tesz szükségessé, de kijelenti, hogy az idei újonczok már ezen csapatokba osztattak be és ezen ezredek és zászlóaljok a katonai schematismusban már a magyar rovat alá soroltattak. (Viharos éljenzés és taps.)

E nagy tetszéssel fogadott nyilatkozat után napi rendre tért a ház: elővette a 3 év alatt egyesektől beadott s felelőkenységbe került törvény- és határozati javaslatokat. Rövid felóra alatt az egész halmaz, mint részint túlhaladt, részint az idő rövidsége miatt nem tárgyalható — elintéztetett, azaz elejtett, s így a háznak a szentesített törvények kihirdetésén kívül többé semmi teendője nem maradt.

A képviselőház ülése decz. 9-kén.

Elnök: gr. Andrássy Gyula miniszterelnök értesítése alapján tudatja a házzal, hogy királyi ő Felsége Bedekovics Kálmánt, Vasadmege jelenlegi főispáni helytartóját tárczanélküli horvát miniszterre nevezte ki a pesti központi kormányhoz. (Eljenzés.)

Az ajtó feltárván, az újon kinevezett miniszter díszöltönyben lép s a ház viharos éljenzése s felállás által nyilvánított üdvözlése közben elfoglalta helyét.

Felolvastatván ő Felsége kinevező okmánya, a ház ismétlen meleg éljenekben tör ki.

Az ülés végén Szentiványi Károly elnök meleg búcsubeszédet tartott a képviselőkhöz, felsorolá három évi tevékenységük áldásos eredményét, a kiegyezést, az ország alkotmányának visszaállítását, a törvények kihirdetését, végül a királyt éltetve zajos éljenek közt az országgyűlést feloszlottak jelentette ki.

Utastítás

az Erdélyben felállított külön urbéri bíróságok számára a birtok-szabályozási perek körüli eljárás tárgyában.

(Folytatás.)

VI. Fejezet.

Itéltohozatal és a jogorvoslatok.

32. §. Az urbéri törvényszék, ha további nyomozások teljesítését, vagy még fel nem használt bizonyítékok megszerzését szükségesnek találja:

Megadva tán busásan is a kalendáriumoknak a figyelmet, mely a kalendáriumoké, adjuk meg az állandóságra, a napi érdek röpkességéhez nem kapcsolatos komoly irodalomnak az öt illoét. A fővárosi könyvpiacon kiadványai közt egy erdélyi író közelebből napvilágot látott művével találkozunk: Szász Károly jeles Niebelungen fordításával.

A „Niebelungen ének” utolsó füzeté csak a napokban hagyta el a sajtót, a kiállítás díszé, a fordítás könnyű folyása Schnosz Gyula életerős vonású illusztrációinak jelességével ölelkezik benne. Megjelenésével a magyar irodalom régi tartozását róta le az epos költészet e fenséges szabású remeke iránt.

S Niebelungen reánk nézve nemcsak költészeti remek, de egy darabja a mondák körébe ájtásos őstörténelmünk talapzatának, mely Atilla colossalis alakját tünteti el régi dicsőségünk ősi homályából. E költemény egyik hőse ugyanaz, ki a magyar irodalom legrégibb mondaköré: a huné, a Niebelungen meséjének ősi szála elválaszthatatlanul szövődnek történelmünkbe. Erdélyi János, kitűnő műtészünk tovább megvilágításában, a „Magyar népdalok” 2 diki kötetének előszavában azt állítja, hogy a Niebelungennek csaknem összes meséje a hun mondaköré leli forrását. Ez állítás egészét nem merdők aláírni, bár ez epos második felét mi is ugyanazon mondakörének vándorlunk. Felvéve fonalt ott, hol a Hagen által vitéz férje Siegfriedtől megfosztott özvegy Krimhilda férje gyilkosainak, s kincse rablóinak boszút esküszk, Atillának a boszu áraként kezét ajánlja fel, mit a hun király el is fogad. Krimhilda ellenét vendégségbe híván magához, a hun király végrehajtja rajtok a boszút, leöli őket szolgálkaival, de a tusában bértül nyert nejét, Krimhildát, is vesztí, kit Hieldebrand hős a harc közepett leszúr. Atillának mesterileg festett „Klage”-ja, kesergése elhunyt neje fölött, véleményünk szerint, az összes eposnak legtöbb lélektan-

a bírói kiküldötték ezek utólagos teljesítésére utasítja, ki e pótlásnál a fennírt szabályok szerint kötelese eljárni.

Az urbéri törvényszék a perben előforduló minden vitás kérdés felett ugyanegy ítéletben határoz; azon pontokra nézve azonban, melyekben a felek feltétlenül kiegyeztek, az egyezség szolgál zsínórmértékül.

33. §. Az ítélet a feleknek haladék nélkül kézbesítendő.

A feleknek szabadságukban áll az ellen a királyi táblához felebbezéssel élni, melyre nézve a 18. §-ban foglalt határozatok állanak.

A felebbezvényben az ítélet azon pontjai, melyek ellen a felebbezés intézve van, világosan kiteendők. Ha e pontok ki nem jelölve: feltételeztetik, hogy az ítélet minden egyes határozata felebbeztetett.

34. §. A királyi tábla ítélete a feleknek kézbesítendő, kiknek szabadságukban áll az ítéletet a m. kir. hétszemélyes táblához még az esetben is felebbezni, ha a királyi tábla által az első bíróság ítélete jóváhagyott.

35. §. A 20—32. §§-ban érintett eljárás folyama alatt hozott közbeneső határozatok (végzések) ellen, valamint az eljárás folyamában elkövetett szabálytalanságok miatt, külön jogorvoslatnak nincs helye. Mindennemű ily tárgyú panaszok a 32-dik §-ban érintett érdemleges ítélet elleni felebbezésbe foglalandók.

36. §. A felsőbb bíróságok a felterjesztett pereket lehető gyorsasággal, beérkezéstük sorrendje szerint vegyék fel. Ha a nyomozásokat teljesen kielégítőnek nem találják: a per kiegészítése és a körülményekhez képest új ítéletozás végett az első bírósági törvényszékhez visszaküldendő.

37. §. Az első bírósági urbéri törvényszék előtt lefolyt birtokszabályozási ügy azon esetben is, ha az első bírósági törvényszék végítélete ellen egyik fél sem élt felebbezéssel, a királyi táblához felterjesztendő; ezen esetben azonban a másodfolyamodási törvényszék csak azt fogja megvizsgálni, vajjon az első bírósági törvényszék által a volt urbérek irányában a fennálló szabályok pontosan megtartottak-e?

A másod bíróság által helybenhagyott ily perek a hétszemélyes táblára hivataltól nem terjesztetnek fel. (Vége következik.)

Törvényhatósági élet.

Alsó Fejérmegye. — Folyó hó 2—5-ig négy napon át tartott közgyűléstünk fontosabb tárgyai a következők voltak:

A múlt gyűlés óta leérkezett törvényezikkek, mint a folyó évi III. t. cikk értelmében kihirdetettek, kedves tudomásul vétettek és megőrzés végett levéltárba helyezettvén több kormányi szabályrendeletek kihirdetettek. Tárgyaltatt a kir. fő-kormányzók által véleményezés végett beküldött, a Marosoni tutajozás és hajozás akadályainak elhárítására, részint törvényhozással, részint addig is közigazgatással teendő intézkedések feletti javallata, a közlekedési miniszterium jóváhagyása folytán összehívott vegyes bizottmányok. A bizottság az egész javaslatot általánosságban szükségesnek és célravezetőnek nyilvánította, egyes részleteire azonban véleményében némely észrevételeket fejtett ki, melyek közül a lényegesebbek a következők:

nal kivitt része: Atilla hősi vonásait kesergésében domborítja ki leginkább.

Hogy a Niebelungenben Atilla Krimhildát tüldi, még a mi hunmonda körünkben az Atilla halála után fia Csaba és Aladár közt vívott harc főszíntőjeként épen Krimhilda szerepel (Lásd Kézay T. cap. IV. §. 5. — Turóczi I. c. XXIII.), azon legkevésbé akad fel az, ki a mondák mondaszerüségét, az adatok váriánsait korántsem kizáró mivoltát szem elől nem tévesztí. Firdusi híres Shabnamejének is akadt, teljes egészében váriánsa a Deschelladdin Rumi persa történet és legenda-körnek egy újonan fölfedezett töredékében.

Ha nem is váriánsát, de tárgyrokonságában és remekségében méltó párját bírandja s bírja, s már félig a „Niebelungen” Arany János eposi conceptiójában, melyet a nagy hun tragedia „hős költeményének” mond önmaga. Képetében ez már teljesen megalkotva áll, mig irodalmi alakban csak az első részét képező „Buda halála” van üntve. S ez utóbbinak öszertlen naiv, őskori, zamatu nyelvezetével szemben látjuk Szász Károly különben jeles fordításának egyetlen, de nagy hiányát kirován feltüntetve: az eredeti régi színtét, ősi nyelvezetét mintsem adta a „Niebelungen ének”-ben vizsgálva, nála a középkor hősei Szász Károly költeményeinek divó nyelven szólnak, s nem a középkorra minden nyomom emlékeztető ódon stilyben, melyen a „Niebelungen” eredetije. Hogy ez a költői illúsiót rontja, mig másrészt a módordítás egyik főigényét vesztí el szem elől, kétségbevonhatlan. S ugy hisszük a magyar nyelvezet őndszertí nyelvezet mintaképe is előtte állott a fordítónak — Arany „Buda halálában.” No de Homert is elaltatja a közmondás, s mért ne hunyá be szemét az is, ki anyoi irodalmi munkásságban van ébren — Szász Károly.

Curatius.

0088 a) Hogy midőn a tutajok valamely gátjánál a vizapályá miatt, csak a viznek a gátja zárásával becsatathatnak le, legyenek kötelesek a malomtulajdonosok rázárni a vizet akkor is, ha 100 fertálynál kevesebb tutaj volna, de azok a 100 fertálytól fizetendő díjt letenni kések, nehogy a többiekre várakozás mellett, az eladási piacra későn érkezés miatt kárt szenvedjenek.

b) A hajós malmoknak rendre megszüntetését illetőleg: hogy valamint egyfelől a megváltás aránytalansága, úgy másfelől az államnak méltatlannal megterhelése kikerülhetése tekintetéből, azok az egész folyamán, mielőtt a megváltás megkezdődne, jövedelmeikre nézve megbecsültessenek egyszerre és ezen becsült szolgáljon annakutána a rendre kisajátítás változtatlan kulcsával.

c) Hogy a kikötők ugyanazon helység határára is jeleltessenek ki mindkét parton, a birtokok kihallgatása folytán oly helyen, hol annak alkalmas volta mellett a part birtokosainak legkevesebb kárt és alkalmatlanságot okozhatnak.

d) A tutajosok és hajósok kihágásai ellenében biztosítassanak a parti birtokosok, parti bíróságok felállításával, mire nézve első folyamodási bíróságul az illető községi előjáróságok, a járási tisztviselőkhöz folyamodás fennhagyásával ajánlatnak a birtokon kívüli folyamodás mellett harmadbírósgul a törvényhatóság tisztsége.

Tárgyalatott továbbá a megyei rendszernek a parlamenti kormányzással összehangzásban megalkotása iránti, még a megelőző gyűlésre beadott a megismerkedés végett a bizottmány tagjainak kiküldetni határozott javallata az e végett kiküldött bizottságnak, mit — ha a t. szerkesztőség helyet adand *) — egész terjedelmében közlendünk. A javallat egy pár pontjánál érdekes és eleven vita fejtett ki a részletes tárgyalásnál; úgy látszik azonban, hogy mindenki komolyan át volt hatva azon meggyőződéstől, hogy bárha — a míg az alkotmány és szabadság védbástyáját és mindez ideig legfőbb kormányrendszer képezi — azt megtámadó és megingatható institutiókat létesíteni, vagy csak fenntartani is nem szabad, az ország kormányzatát mégis az alkotmányos szabadság érdekében a törvényhatóság rendszerre szükséges fektetni oly módon, hogy ez a felelős kormányának akadályára ne legyen, sőt annak legerősebb és biztosabb támaszait, legantoritativabb közegeit képezze. — A bizottság javallata kevés stylaris, azonban lényegét magában foglaló módosításokkal elfogadtatott s a belügyminisztériumból az e tárgybani törvényjavaslat készítésénél tekintetre méltatás kérésével felterjesztetni határozatott. A megye képviselői területek szervezésére nézve azonban egy öt személyből álló kisebbség ellenvéleményt igatattatott jegyzőkönyvre, mely szerint a képviselő testület választását nem érdek categoriákra, hanem népképviselői alapra fektetni kívánja.

Több felirások intéztettek a megye keblé viszonyait illetőleg; jelesen kérelmeztek, hogy miután az alkotmányos rendszer visszaállításával az ország politikai felosztása is helyreállított, az adókerületek pedig minden tekintet nélkül erre változatlanul hagyattak, a megye jelenleg 10 adókerülethez van beosztva; melyek közül 6-nak székhelye a megye területén kívül esik, sőt egyes járáások 3-4 különböző adó kerülethez tartoznak — engedessék meg a megye minden községeinek a saját területén székelő adó-területekhez beosztása. Ez valóban az ország érdekében is áll, mert különben a megye törvényhatósága azon hivatás és feladatnak, melyet országos törvényeink a közadók kivetése és behajtása körüli tevékenységet illetőleg elbe tűztek, ennyire anomál helyzetben, meg nem felelhetend őhajtott sikerrel soha.

Felirás intéztetett az iránt is, hogy mintán az erdélyi megyéknek még keblé jövedelmeik nincsenek, s így magok tisztviselőiket a törvények és törvényes rendeletek gyűjteményével saját költségeiken ellátni nem képesek, gondoskodjék a magas kormány a megyéknek a törvények- és rendeleteknek hivatalosan szerkesztett rendszeres gyűjteményéből annyi példánnyal ellátni országos költség, hogy a tisztviselők azokkal elláthatassanak s a farsadtságos és időpazarló levéltári kutatásoktól megkíméltesse.

Több megüritt tiszti állomásokra választások is történtek. Alispán Boér Demeter az urbéri törvényszékhez elnökké nevezetvén, helyére megválasztott általános szavazattöbbséggel alvinezi járási szolgabíró Zeyk Antal, ki is a választás, valamint kijelöléskor nem levén jelen a gyűlés utolsó napján megjelenve, miután az irányában nyilvánult közbizalmat megköszönte, egyéni körülményei miatt visszalépett. A gyűlés tagjainak száma ez utolsó napon már nagyon megapadva lévén elhatározott, miszerint a választás napotassék el a következő gyűlésig s a főispán felkérte addig helyettesítés útján gondoskodni az alispáni állomásról. Utóbbi által a Zeyk Antal után legtöbb szavazatot nyert Duka Bazil helyettesített a gyűlés egyhangu helyeslése mellett.

Választattak továbbá a közügyészségre: Henter Gábor úrnok; 4 úrnoki állomásra Vellikán Sándor, Miksa György — mindhárom közfelkiáltással — Veres Miklós és Baranyai Károly pedig szava-

zatottsággal; az altügyészségre: Slafkovics Jakab közfelkiáltással. A gyulafejevári egyesbíróság mellé kiegészítő rendelt Szentmiklósi Bélának pedig, ugyanazon egyesbíróságnál kiegészítő bíróképp állandósítására iránt az igazságügyi minisztérium megkérik.

Számos törvényhatósági átirások és egyesek kérvényeinek elintézése után a gyűlés befejeztetett. Természetes, hogy első napon nem hiányzott a főispáni ebéd, melyen ő cs. és apost. kir. Felsége a király és királynőért, a királyi családért, főispán Pogány György ő mldéért, a magyar királyi minisztériumért, Deák Ferenczért, gróf Péchyért s jelenben legmeghatóbban Horvátszág és Fiumének a magyar országgyűlésen jelenlévő képviselőiért valamint magokért horvát és fiumei testvéreinkért; belügyminiszeri államtitkár Zeyk Károlyért, s kőveteink b. Kemény István, b. Kemény Gábor és Baresay Ákosért lelkesült poharak ürítették.

A gyűlés a bizottmány tagjainak kevesebb részéből állott, de azok, kiket a baza közjavanak elmozdítása és haladása érdekel itt voltak, s komolyan vettek részt a munkában, mi e négy napnak csak becsültetere válhat. Sajnálatos, hogy némelyek csak a címet és jogot szeretik, de nem a kötelem elvállalását is, mások meg csak akkor jönnek el, ha zavarni vagy protestálni szottyan kedvük. Örömmel constatálhatjuk gyűléseinknek hovatovább bígadtatott idomulását, férfiasulását, csak azon fokra kell még feltűnnünk uraim, hogy a midőn hivatalok betöltéséről van szó, a közérdeket nem szabad az egyéni érdekeknek áldozni fel, ha igazán hazafiak s egy pár száz ezer embernek méltó képviselői akarunk maradni, — minek elérésére egyetlen biztos út, ha azon czélt tűzzük szilárdul és önzéstelenül magunk elé, hogy ne az egyéneknek keressünk hivatalt, hanem a hivatalnak egyént.

r. l.

NAPI HIREK.

— Communitásunknak szombaton délután gyűlése volt, tárgytát a szesz italokra vetett vámképezte; mennyiben a képviselőtestület ez ügyben kelt határozatát a kormányzók oda módosította, hogy a szesz és pálinka kupájáért — tekintet nélkül a fokra — 16 kr, a bor vedréért pedig 7 kr fizetessék. A communitás e határozatban megnyugodott. Mit elől kell vala említünk, ez alkalommal tette le az esküt, mint communitási tag, gróf Teleki Sándor.

— Az országgyűlés, bir szerint, még e hó 19-én összehívatik, s a választások azonnal megkezdődvén, jövő évi május eszején összeül.

— A trónbeszéd alkalmából sok érdekes részletet beszélnek. A király belépote előtt megjelenő egy, a trónnal szemben emelt páholyban a királyné, József főherczeg és honvédségi főparancsnok kíséretében, a főrendek és képviselők szünni nem akaró éljenzéssel üdvözltek; meglepő jelenet volt szintén, midőn Deák Ferencz szokott egyszerűségében megjelent, s a jelenlét fényes gyűléseket, a merre csak ment, sorfalat képezte a legnagyobb tisztelettel üdvözlé, mit némely jelen volt idegenebb urak ugyancsak bámultak, míg megfektették nekik, hogy ez azon férfiú, kinek műve felett örvend most az ország. A képviselőket a várterén nagy tömegbe gyűlt közönség üdvözlte s különösen Deák Ferenczet megéljenzete.

— Az első erdélyi vasútvonal ünnepélyes megnyitására kelt híreket következőleg czáfolja meg a hivatalos lap: A lapok írták, hogy az első erdélyi vaspálya-társaság ünnepélylyel fogja megnyitni a kész vonalat: az ünnepély elmarad, mert csak azon esetre volt tervezve, ha a megnyitás még a kedvező időben történt volna meg; így az arra szánt költségeket az aradi s gyula-fejevári szegényeknek rendelték. A megnyitás napja sincs még meghatározva; ez csak a pálya bejárása után fog megtörténni.

— A nemzetiségi ügyben protestáló szász atyfiaknak akadt társuk: a hirbért dr. Hurbán szólal meg a „Pest. Bnd. Viedomosti“-ban, azt mondva többek közt: „A magyarok szabad polgárokból e törvény által robotoló helotákat csináltak belőlünk; emlékezzék meg a magyar nép a nehéz napokra és gondolja meg, segíteni fog-e neki ezen drakói törvény, majd ha kitört feje felett a körülte kiterjeszkedő nagy nemzet hatalmának vihar. Ki veheti rossz néven, ha a törvény által leigázott nemzetiségek... az ellenséghez állanak? Jaj a nemzetnek, melynek egyetlen oltalma egy igazságtalan törvény stb.“ Épséggel, mintha Sz. Mártonban lenne már a — muszka főbadszállás.

— Furcsán értelmezik Kővárvidéken a választási szabadságot. Decz. 8-ról egy levelet vettünk Kővárvidékről, mely így kezdődik: „Pap Sándor vádai járási szolgabíró a mai nap 9 órájára körlevélben értekezletre hívta össze a járás értelmiségét s a nép közül is a nevezetesebb bizottmányi tagokat. Az értekezletet 10 órakor megnyitotta, s beszédében felsorolta, hogy két nap múlva az országgyűlés beveződik, ettől két hó múlva törvény szerint az új országgyűlés megnyílik, tehát megjöttnek látja az időt, hogy ezen járás a remetei választókerület részére, melyhez tartozik, követet jelöljen ki stb.“ Vajjon hol van megírva a törvényben, hogy a követjelölés és ebbeli értekezlettartás a szolgabíró dolga?

— Nem az ért hívják Nagysinkszékét nagy-nak, hogy gyűlésén ne történjenek nagy dolgok. Az országgyűlés is valami, de Nagysinkszéknek van képviselő testülete, mely a mult napokban üszszegült, s az ó-szások kijelentették, hogy protestálnak. A derék prudens urak egyelőre nem is tudták mi ellen, mert még nem volt meg az unio és nemzetiségi törvény, hanem aztán valahogy előhozták a szebeni főtörvényszékét, s megvolt a bazis, megvolt a tárgy. Kinyilatkoztatatták tehát, hogy megszüntetésébe „bele nem egyeznek.“ Elismerik ugyan, hogy egy kissé elkétek, de ha már az ember benne van, csak kell valami ellen protestálni. — Virát!

— Egy gyógyszerész segédet városunkban a mult hét végén elfogtak. Azon gyanu terheli, mintha kedvesét megmérgezte volna. Vádolt ezt tagadja, s csak annyit ismer el, hogy a mérgező kérdéses nő által töle vásároltatott; ám-bár ő e szándékáról lebeszélni eléggé igyekezett. A meghalt nőn véghezvitt boncolásról az a hir, hogy a mérgezést sem lehetett teljesen constatálni.

— Megjelent és beküldetett a „Magyar Polgár“ nagy naptára 1869-re K. Papp Miklóstól. Gazdag szépirodalmi és történelmi részzel, különösen érdekesek történelmi adatai. Közül több ismeretterjesztő czikket, hozzá a Királyhágón inneni rész teljes tiszti czimtarát, s van „Kolozsvári kalauz“-a. Ára 1 frt.

— Dr. Balassa temetése folyó hó 11-kén roppant nép jelenlétében véghez ment. A fáklyások hosszú sora, a gyászlobogók, a megindult arczok megható látványt mutattak. Az evang. egyházban Székács tartott ünnepélyes beszédet. A magas arisztocrátiát számos tagja képviselte, jelen volt az akademia testületileg, az egyetem, a bécsi egyetem küldöttsége. A temetési ünnepély késő estig tartott.

— A hiv. lap közli, hogy Ranch Levin horvát báná nevezetett ki, ugyanott olvassuk, hogy Kerkápoly Károly a pesti egyetemen a politikai tudományok rendes tanára lett, s Kautz Gyula a nemzetgazdaság és pénzügyi tudományok előadásával is megbízott.

— A legvakmerőbb rablásról írnak a pesti lapok: Félegyháza mellett fegyveres rablók összerombolták a vasutat, minek következtében a gép és 3 kocsi felfordult, ekkor a rablók megrohanták a vonatot, lödöztek is, de elűzték. Halál vagy súlyos sérülés nem történt.

— Szomorú adatként feljegyezzük, hogy a hétfői és szerdai postán jött lapokban összesen 9 nevezetesebb gyilkossági esetet olvastunk. Ezek közül 3-nál mérge, 3-nál löfegyver, 2-nél kés és egyenél dorong szerepelt.

— A helybeli iparos olvasó-egylet szabályszerű karácsoni közgyűlését jelen év deczember 27-kén, azaz ünnep harmad napján délután 3 órakor fogja megtartani, mire az egylet tagjai tisztelettel figyelmeztetnek. Az igazgató választmány nevében Czákó József, egyleti jegyző.

— Új a d. A pénzügyminisztérium, egy pesti lap szerint, a vidéki fuvaros és városi társas kocsiakra új adót vetett ki. Ezek szerint a vidéki fuvarosok minden személyi mérföld után 5 krt, a városi társaskocsi pedig minden személymenet után 1 krt fizetnének kocsiszájmenet tárcza-díj fejében.

— Hová nem terjed a lapszerkesztési szép ambíció. A nagy-váradai gymnasiumban „Huszár“ czim alatt, persze csak írott lap jelenik meg, de teljes rovatokkal. Szerkesztő egy I-ső gymnasista, ki is „Külföld“ rovatában közelebb azon megdöbbentő újsággal szolgált a „közönség“ nek, hogy az „aláhok már betörték Erdélybe.“ Sokra viheti.

Szerkesztő posta.

Lészai László úrnak Dézsre és Szász Samu úrnak Sz. Régenbe. Cikkeiket vettük, tárgyhalmaz miatt azonban csak jövő számunkban adhatjuk.

Nemzeti színház.

Deczember 8-án: „IV-ik László.“ Valamint a drámai előadások legnagyobb részében, úgy ma is a sikerültebb részeket Szépné M. Laura játéka körül szponzontultak. Nem egyszer láttuk már öt Ayda szerepében, de mindig kiváló szin-padi egyéniséget, a művésznőt ismertük fel átérzett és mélyen átgondolt játékában. Ma sem tett kivételt. Sőt ellenkezőleg a közönség rokonszenvét tán egyszer sem bírta e jellem iránt oly magasra emelni, mint ezúttal. Meglátszott játékán mindenütt, hogy tanulmánya tárgya iránt lelkesedett; a szenvedélyek legerősb kifejezéseivel úgy, mint a gyöngédebb lyrai ömlengések közepett hatásteljes volt, s eltalálta a hangot, melyen a költsézet szívünkhez beszél. Meglepi sikerrel olvasztá össze e szenvedélyes, keleti hölgy jellemét saját eszméjével. Sok jelenetet kellene kiemelünk, melyek mint kiváló fénypontok tűndököltek ez előadás alatt, azonban tér szűke miatt csak a tűzpróbát említjük meg, melyben erős alakító tehetsége a legnehezebb tűzpróbát dicősségesen állotta ki. A közönség egymás után négyszer hívta ki; szünni nem akaró viharos tapsban nyilvánult az általános megérdemelt elismerés. Takács (Myze) dicőrelesen oldá meg feladatát. Prielle (IV. László) és Fejérváriné (Edua) meglehetősen jók voltak. A színház zsufolva volt. Talán előjövend a tragédiának is az ok országunk!

Deczember 9-én „Szerelmes levél.“ Szépné (Valpurg), Kovács (Stein), Takács (Laibach) és Prielle (Kilbourg), mint társulatunk tehetséges tagjai kezeik között a főbb szerepek teljesen sikerültek. Az előadás egybevágón, sikerülten ment, de az állítólagos vigjáték Szépné minden elegans játéka Takács remek alakítása daczára sem mulattatá a csekély számú közönséget. A darabnak tulajdonképp nincs meseje, a sok alak sokat beszél, de semmit sem cselekszik, a megoldást előre tudja a közönség. Hátrányára volt a darabnak a hosszadalmasság is, bár tetemesen megrövidítve adatott.

Decz. 10-én: „Szép Galathea“ és „Nyolczadik pont.“ Az operette ma is hibátlanul folyt le, Darai kedves Ganimed volt. Szilágyi és Szilágyiné sok tapsban részesültek.

A közönség köréből.

Nyilatkozat. Valóban kellemetlen érzettel teljesitem kötelességemet, a midőn e lap 146-dik számának ugyanezen rovatában Pávai Elek által közrebocsátott nyilatkozat azon tétéleire válaszolni kényszerülök, a melyek személyemre vonatkoznak.

A köztűnk fennforgó ügy, jelenleg a muz. egylet mlgos igazgató választmánya előtt fekszik, ott fog eldöntetni s nézetem szerint jelen stadiumban hirlapba nem is tartozik, s ha mégis előfordul, feleljen róla a provocáló fél.

Nem értem, miként jön az, hogy Pávai Elek kapcsolathoz hozza nevemet az (O) jegyű ujdonsággal, mert az ott megjelent jegyzés útbaigazította volna, hogy a dolog a szerkesztőség körébe tartozik.

A nyilatkozat egyes tétéleire ennyi a megjegyezni valóm:

1. Pávai Elek messze eltért az igazságtól, a midőn állítja, hogy 1865-ben nem volt Gräfenbergben. En a dolog hovafejlődését előre látva, kikérem a fűrdo inspectiotól az illető vendég-jegyzék kivonatát, a melyből kitűnik, hogy Pávai Elek 1865 július 15-kén oda érkezett, Nr. 299. alatt beiratott, Nr. 175. alatt lakott és augusztusban Kolozsvárra visszautazott. Mintán Pávai Elek jul. 6-kán kapta ki szabadságát, ezt a többi dátummal egybevetve: Helgoland önként eselisk.

A jegyzék kivonatát fűrdo inspector Kacér közlé.

2. Santorinra nézve nem határoz Escher Arnold levele, hanem az, a melyet a santorini állandó bizottság tagja, az athenai observatorium igazgatója intézett hozzám, a melyben mind azok a tudósok meg vannak nevezve, a kik a szigetet meglátogatták, s a melyek között sem Pávai, sem Dufour név nem fordul elő.

3. A szájezi kormányt Pávai Elek nem tagadhatja el, mert 1865 június 7-kén beadott folyamodásában, mely az egyleti levéltárban 103. szám alatt őriztetik, éppen erről a kormányról szól.

4. A mi a kezeim között levő iratok biteleségét illeti, úgy intézkedtem, hogy tanuk előtt bonattak fel s előjárásagom hivatalosan utánjárhat.

5. Éppen azért jó lett volna, ha Pávai Elek nyilatkozatában J. d'Escher és Dufourt is közelebből megjelöl, mert Poggendorf műve szerint jelenleg csak a Linthi Escher működik a term. tud. terén, Dufour pedig három él.

Egyáltalában ebben a komoly ügyben úgy kellene nyilatkozni, hogy az illető közegek előtt a hivatalos út megnyitassék.

6. Mind ez útba igazíthat az állítólagosan Santorinból jött levelekre nézve is; karácsoni tréfának megjárja, hogy valaki Konstantinápolyból levelet kapjon, holott írója Kolozsvárt ul. Santorini közetek a mult évben már kereskedési czikkék voltak.

7. Sem magamnak, sem a „Magyar Polgár“ szerkesztőségének nincsen tudomása arról, hogy én a minisztériumot megtámadtam volna, mert általában sem politikával, sem annak közegeivel hirlapi téren nem foglalkozom.

8. Minden további gúncoskodást kikértilni őhajtván, kijelentem, hogy az egylet levéltárában — mint egyleti tag — tehát jogosan kutattam.

9. Itt az olvasó közönség kegyes színe előtt kinyilatkoztatom, hogy Pávai Elekkel hirlapi téren többé érintkezni nem fogok.

Kolozsvárt, decz. 10-kén, 1868. *)

Herman Ottó.

KÜLFÖLD.

A „France“ óva inti Romaniát és Görögországot, bagynának fel a forradalmi tüzelmekkel, melyek e két kis országot utóbbi időkben a napi-beszéd tárgyává tették. „Nyugalom és óvatosság — mondja a lap — azon egyedül magartatás, mely Romania- és Görögországhoz illik, mert ha valami vakmerőségük általános háborura vezetne, mindkét ország csatamezővé s azon harc első áldozatává válnék, melyet önmaguk előidéztek.“

Bécsből távirják decz. 10-ről, hogy Oroszország lemondott a védhatalmakkal való közös

*) Kivánatos volna, hogy e kellemetlen vita befejeztessék, ez okon Pávai úrnak még engedünk egy választ s avel ezt lapunkban bevégzettnek jelentjük ki.

Szerk.

actióról és Törökország követeléseit tulzón merevnek nyilvánította.

Páris, decz. 8. A „Patrie” mondja: A Konstantinápolyból és Athénből érkezű hírek folyvást megerősítik. A porta a görög kormányt engedett határidőt decz. 12-től 17-ig hosszabbít meg.

Konstantinápoly, decz. 9. A porta ma küldte el Athenbe az ultimatumot. Az ultimatum azt mondja, hogy ha az átadás után 5 nappal válaszra nem jár, Törökország összes katonáit Görögországgal megszünteti. Angolország és Franciaország támogatja a portát.

A „Liberté” Castelnak egy, Girardinhez intézett iratát közli, melyből ez utóbbi azon reményt meríti, hogy Spanyolországban a köztársaság fog győzni. Az irat így szól: „A spanyol forradalom nem fog hajótörést szenvedni. Mi meg-

landjuk azon földadatot, hogy a legkiterjedtebb szabadság a legsérthetlenebb renddel köztársaság.”

Madrid, decz. 9. A cadixi felkelők, kiknek száma 3,000 re megy, 48 órára fegyverszünetet tartanak, hogy a baltakat eltemessék, az asszonyokat és gyermekeket eltávolítsák; azután a flotta közreműködésével egyetemes támadást fognak intézni.

Lissaboni közlemények jelentik, hogy a királyságnak 1640. kivívott függetlensége évfordulóját, decz. 1-én egész Portugáliában királói ünnepélyességgel ülték meg. Egyáltalán, Portugáliában egyetlen alkalmat sem mulasztanak el, hogy az iberi unio eszméje ellen protestáljanak.

Páris, decz. 9. A mai „France” a „Spenerche Ztg.”nak válaszolva azt mondja, hogy ez

utóbbi csupán a hadi pártnak tévelyeit képviseli, a mely párt rendszeresen minden észszerű transzactiót visszautasít, és minden ok nélkül érzékenységeket ébrezt fel. Az ál-bazafás kikérülhelenné tenné a háborút, melyet pedig az összes országok yllamférfiai, loyalis módon, kikérülni törekcsenek.

Legújabb.

Drezda, decz. 12. Bismarck ideérkezett és délbén a király s királyné által hosszab kihallgatáson fogadtatott.

Berlin, decz. 12. A szövetségtanács kereskedelmi és forgalmi bizottsága azt indítványozá, hogy — tekintve az észak-német szövetség és Magyarország között való forgalmat és ezen forgalmi viszonyok fontosságát, — a szövetségtanács ne csupán kereskedelmi, hanem fizetési szövetségi con-

sulságot állítson fel Pesten, és e célra 5800 tallért rendeljen ki.

Madrid, decz. 11. Cadixban a fegyverszünet ma estig lön meghosszabbítva, hogy a sevillai republicanus bizottság elnökének megérkezését bevárják. Az esetre, ha az alkudozások ez ideig megbiusulnak, a kormány el van határozva, erélyes rendszabályokhoz nyulni, hogy a Cadixban localisált fölkelést elnyomja.

London, decz. 11. Spencer Irland alkirályává, Otway külügyi al államtitkárrá nevezetett ki. — A „Morning Post” jelenti, hogy Portugalia elővigyázati intézkedéseket tesz a cadixi események alkalmából.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Sz. 5068. 1868.

(441)

(1—3)

tanácsai szám.

Haszonbérleti hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városa közönsége jogtulajdonát képező következő javadalmak u. m. a) a piaci vásár és személtvám vételi jog, mely kiterjed a Széchenyitér nevű kétvízközi tizedi piacra is, és a mely joghoz csatolva van a barom útteleknek városi hatósági felügyelet alatt leendő kiadásáért befolyandó jövedelem használati is, — b) a híd és kapuk vámja vételi joga, — c) az idegen bor, pálinka s egyéb szeszes italok behozatala után járó díjak vételi joga, végre d) a koresolyosság haszonvételi joga, a fels. kir. Főkörmányszék idei december 2-ról s 10-ről 27204 és 27205 számú rendeletei folytán a város községi képviselői f. évi december 12-én tartott ülésében hozott 220 és 221 közgy. számú végzése értelmében — mind együttesen egy haszonbéri tárgyat képezőleg, két egymásután folyó évekre — vagy is 1869-ki január 1-től 1870-ki december 31-ig bezárólag terjedő bérfolyamra határozatván nyabban bérbe adni: e bérbe adásra vonatkozó árve és a városi tanácsbáznál, az emeleten levő 4-dik számú közgyűlési teremben e folyó december hava 22-ik napján d. e. 10 órakor fog megkezdetni, s 23-án is folytatni, és bezáratni.

Mely árverezésen megjelenni, a bérvagyók oly hivatalos figyelmeztetéssel hivatalnak föl, miszerint a) az évi bér fölkiáltási ára 20,000 % huszezer osztrák forintban állapított meg azon okból, mivel a fels. kir. Főkörmányszék iei 27,205 számú rendelete által a magyar osztrák birodalom határain belül termelt borokból ide behozandó idegen bor mennyiségét 8 kupás vedre után az eddigi 4 helyett, 7 — hét osztrák krajczár behozatali díjt vehetni engedélyeztetett; b) bérvagyók kötelesek az árverezés kezdete előtt a felkiáltási ár 10%-tőlját bántapénztul az árverező bizottmány kezébe letenni, mely a legtöbbet ígérőtől a kötelezett biztosíték kiállításáig, s ennek a községi képviselő és felsőbbség által lett elfogadásáig minden kamatozás nélkül visszatartatik, a többi árverezőknek pedig az árverezés befejezése után visszaadatik; — ezzel kapcsolatban c) a legtöbbet ígérő köteles az árverezés befejezése után azonnal, a biztosításul kellett egy egész évi haszonbérnek akár készpénzben, akár bürzei árfoylam szerinti egyen értékben elfogadandó állampapirokban lefizetéséről; akár pedig egy terüh nélkül és így első helyre betáblázható e városi fekvő birtok lekötetéséről magát az árverező bizottmány előtt hitelesen igazolni; — d) a többet ígérés által megállítandó, a tanács képviselő és a felsőbbség által elfogadandó évi haszonbér összeg 12 % tizenkét egyenlő, havi előleges részletekben fog fizettetni; e) az írásbeli ajánlat útján árverezni ohajtók is kötelesek, ajánlataikba a fölkiáltási ár 10%-tőlját befogni; ily írásbeli ajánlatok azonban csak az árverezés megkezdése előtt fogadtathatnak el; f) akár szóval, akár írásbeli ajánlatok útján árverező bérvagyóknak, azon körülményt, hogy a tanács eladói hivatalnál eleve is látható e tárgybéli szerződés minden pontjait valamint a tarifákat is olvasták, jól megértették s magukat ezeknek teljesen alávetik, jegyzőkönyvileg elismerniük kell; g) a szóbeli és írásbeli legmagasabb ígérői összegek egyenlősége esetében, a szóval nyilvánosan tett ígérét bíránd előnyvel és érvényvel az írásbeli ígérét ellenében és fölött; h) ha a kitűzött haszonbéri idő lefolyása előtt a vasutoni közlekedés N. Várád és Kolozsvár között a forgalomnak átadatik, szóban forgó javadalmak haszonbéri szerződése azonnal megszűnik, mivel a vasuton szállított terhek vámjai, e haszonbér tárgyat nem fogják képezni, s az ily okból foganatba veendő haszonbérlet megszüntetése alkalmából haszonbérle e várostól semmi kártérítést nem követelhet, sőt e nemű követeléséről előre is lemond.

Az árverési vagy haszonbér szerződési általános föltételek és díjszabályok (tariffák) az árverés ideje előtt is megtekinthetők a városi tanácsbáznál emeleten 8-ik szám alatti eladói irodában, de az árverés napján is — az árverés megkezdése előtt részint fölolvastatni, részint áttekinthetvégt közre bocsátatni fognak.

Kolozsvár sz. kir. városa közigazgatási tanácsának 1868-ki december 14-dik napján tartott üléséből.

18629. — 1868.

(438)

(2—3)

Pályázat.

A kolozsvári m. k. adó és vámhivatalnál egy díjas gyakornoki állomás 200 frt. évi segélydíjjal betöltendő. Pályázni kívánók felhivatnak, hogy kellően okmányolt folyamodványaikat a kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság elnökségéhez ezen hirdetemny első beiktatásától számított három hét alatt nyújtsák be. A m. k. pénzügyi igazgatóságtól. Kolozsvárt, december hó 4-én 1868.

NEM HIVATALOS

(442)

(1—3)

STEIN JÁNOS

erdélyi muzeum - egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt előfizethetni a

„Magyar Bazár”

1869-diki vagy IV-dik évfolyamára.

A „Magyar Bazár”, e legdúsabb tartalmu és leghasznosabb képes hölgy-divatlap roppant sikerével leginkább bebizonyítja, miszerint a megjelenésével kitűzött feladatot fényesen megoldá. E nélkülözhetlen családi lap 10 nyelven jelenik meg, több mint egy negyed millió példányban.

Megjelenik havonként két szám szépirodalmi mellék-lappal, ruhaszabási mintákkal és mellékletekkel, számos a szövegbe nyomott magyarázó kép kíséretében.

Előfizetési ára évnegyedre 2 frt

(387)

(9—)

Csak szélszertüleg választott, hibátlan szemüvegek kiméllk és tartják meg a láterőt.

Ily szemüvegeket és orrszepteteket, valamint jeles színházi látésőket, melyek a szemet nem fárasztják, készít és árul

BOSCOVITZ A.

opticus és erőművész.

Kolozsvárt, főtér, dr. Szabó-féle ház.

LÓTULAJDONOSOK ÉS GAZDÁK SZÁMÁRA.

Hangkó Kwizda állatgyógyászati készítményei felöl.

A stájerországi „Industrie und Gewerbeblatt” szerkesztőségéhez, a korneuburgi marhapor győgyereje iránt több oldalról érkezett kérdés következtében, alkalmat vett magának az említett szerkesztőség bíteles szakértők nyilatkozatait meghallgatni, a mire elegendő alkalom nyílt, mivel a derék, előítélet nélküli mérnök Schmidt ur a cs. kir. stájerboni gazdasági egylettől a korneuburgi marhapor kiosztását előkellő gazdáknak, kikkel hosszas utazásai közben egész Stájerbonban megismerkedni alkalmá volt, átvállalta, s a szerkesztőségnek megígérte, hogy e por kitűnő hatása részint saját szemlése felöl, részint híteles egyének nyilatkozatai után, kivonatos tudósítást fog beküldeni. E tudósítás most beérkezett, s ezennel sietünk t. előfizetőinknek történet kérdőközlődések folytán, a vonatkozó helyeket abból ide igiati. Stájerbon különféle vidékein enyhítő szerül szolgál a korneuburgi marhapor tüdő-hurutnál, megelőző szerül pedig minden gyuladással betegségnél; kolika, étvágy hiány ellen a szer igen hasznos; elősegíti a tejelválast s a tejnek kellemes ízt ad, ha túlságosan nem használatik. Romlott táplálékkal való étetésnél igen fontos csekély adagokat adni a marhának.

A nekem felmutatott s a stájerboni „Industrie und Gewerbeblatt”-ban megjelent cikkek kivonatan hasonértékűnek találtam. Fischer Flórián, tudor, cs. kir. közjegyző.

A „Sport” című folyóirat, a lötenyésztes érdekeinek központi organuma írja ezen folyadékáról: „Ezen nedv alkalmazása, minden esetben fennartási és győgyító szer gyanánt ajánlható, a hol az a földat, hogy hűsíteni és erősíteni kell. A lovak erős használatakor igen hathatóság mosások hígított folyadékokkal, a melyeknek főleg az előtessen a váltól a tédig s a veserészekig kell terjedniük. Indaganatnál folytonosan nedvesen tartandó borogatásokat kell tenni. Csusz bajokban hathatós a bedörzsölés hígított folyadékkal. Következtes és vigyázatos alkalmazása a folyadéknak a legtöbb esetben legjobb eredményt idéz elő. A folyadéknak, ép úgy mint az Arnikának s a körömenőcsnek, egy istállóból sem szabad hiányozni.”

Cs. kir. szabadalm.

Korneuburgi marhapor

lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

1 nagy pakét 84 kr. 1 kis pakét 42 kr.

Helyreptölő folyadék,

(Restitutions-fluid.)

lovak számára, Kwizda Fer. Jós.-tól Korneuburgban;

Ö Fels. I. Ferencz József császár által kivál. szabadalmazva.

1 palack 1 ft. 40 kr.

Ló-köröm ir. 1 adag 1 ft. 25 kr. (437) (1—1)

Patakőz-por. a lópata rothadása ellen; 1 üveg 70 kr.

Erőtáp, angol minta szerint, ló és marha számára 100 adagos láda 6 ft.

50 adagos 3 ft. 5 adag 30 kr.

Valódi minőségben kapható.

Kolozsvárt: Wolff János, gyógyszer, és Karvázy József, kereskedő urnál.

(435)

(3—3)

Regale árverés.

Kolozsmegyében fekvő Budatelke helységben f. év decz. 30-án fog árvereztetni az öszvesített koresmárlási jog 1869 februar 1-től kezdve három évre.

Kolozsvárt Stein János-nál kapható:

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelia naptárral, bélyegilleték-táblával, a kolozsvári kir. posta, távirda és Biasini-gyorskocsi menetrendével.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Erdélyi képes naptár. Ára 26 kr.

Kolozsvári nagy naptár

Szerkesztette Léczfalvi B. László.

A m. k. felelős ministerium, m. k. hétszemélyes tábla, m. k. itélőtábla és Erdélyi tiszti-névtárával.

Bolti ára 80 kr.

Országos Honvéd-naptár

Szerkesztte MORZSÁNYI SÁNDOR.

Számos nevezetes férfiak arcsképeivel. Ára 1 ft 30 kr.

Kodolányi A. Gazdasági zseb-naptár

9-dik évfolyam, havonként külön-külön utasítással. Ára köve 1 ft 80 kr.

Riadó. Költemények az 1848—49-ki magyar szabadságharcz idejéből.

Szerkesztette Léczfalvi B. László. Ára 1 ft.

Szabadság lantja. Költemények az 1848—49-i függetlenségi harc idejéből. Szerkesztette Botond. Ára 1 ft.

Az új szentesített polgári törvénykezési rendtartás. Betürendes tárgymutatóval. 84 kr.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betüivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

Melléklet: Előfizetési felbívás „Bem hadjárata az oroszok ellen” című munkára.

(440)

(1—3)

Marosvásárhelyt a Naphoz címzett vendégfogadó, jövő év Szentgyörgy naptól kezdve több évekre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni tulajdonos Müller Józseffel ugyanott.

(439)

(1—3)

Jószág haszonbérbe adás.

Décsakna mezővárosában egy jószág, a jövő 1869-ik év Szent György napján kezdve 6 azaz hat egymásután folyó évek-re, nyilvános árverezés útján, haszonbérbe adódik, mely áll, szükséges melléképületekkel ellátva terjedelmes házastelekből, ennek köze ében egy más házas telekből, belső, külső szántó, földesből, kaszálókból, szőlőlökből, gyümölcsösökből, mintegy 80 hold terjedelemben, egész éven át szabad-árlási joggal birt koresoma házból.

A nyilvános árverezés meg fog tartatni a jövő 1869-ik év Januárius hava 30-án Décsaknán a városbáznál reggeli 9 órakor. Az árverezni szándékozók a haszonbér feltételeit megtekinthetik Rettegen tulajdonos Osváth Jánosnál; a mikor is az egész haszonbér állásáról bővebb értesítést vehettek.

Rettegen. decemb. 12-én 1868.

(436)

(2—3)

Egy külföldi fakereskedő ház vas-tag díofa-törzseket akar vásárolni. Bérmentes ajánlatokat elfogad: R. D. 179. jegy alatt — Haasenstien és Vogler Baselben (Schweiz).

(1)

(40—50)



(302)

(6—)

Tanács és segély

azok számára, a kik látgyongeségben szenvednek, s jelesen a kik erőltetett tanulás és kimerítő munka által szemöknek ártottak.

Fiatalkorom óta megvolt nekem is azon rossz szokásom, hogy az éj esendét szenteltem tudományos munkára. Ez s más kimerítő órákai és finom munkák kivételé következtében látérom annyira meggyengült, hogy tökéletes elvesztésűl annálkább félhettem, mivel folytonos gyuladással dispositó állt be, mely a leghíresebb orvosok több évi rendleteivel is dacolt. E szomorító körülmény közt sikerült egy szert találnom, melyet már 40 év óta a legkitűnőbb sikerrel használok. E szer nem csak egészen megsejtenette a tartós gyuladást, hanem szememnek is visszadad egész élességét és erjét, úgy hogy most 75 éves koromban szemüveg nélkül olvasom a legapróbb írást, s mint ifjú koromban tökéletes látéromnak érvendek. Ezen jótékony hatást másoknál is tapasztaltam, kik közül sokan még a legedesebb szemüveg használatával mellett sem voltak képesek írtetüket vezetni. Ezen szer kitartó haszná-lása után eldobták a szemüveget, s régi természetes látérejeket visszanyerték. Ezen módszer egy illatos lél, melynek alkotásai az áizis-növény. Nem tartalmaz sem draszticumokat sem narcoticumokat vagy fém és más ártal s részeket s Erdélyben valódi állapotban szereshető Teutsch J. B. ur által Segessvárt. Ö egy nagy üveget 2 fr. egy kicsit 1 fr 60 kr-ért o. é. szállít használati utasítással együtt. Tanácsom tehát a szenvedőknek, hogy ezen lél töle vegyék, mert egy ily üveg hosszú időre elég, mivel csak keveset kell abból csekély folyamvisszel vegyíteni, hogy tejrforma folyadék képződjék, melylyel reggel és este, vagy erőltetett munka után kell a szem körüli tájékat meg-nedvesíteni, a hatás igen jótékony és üdítő s egyszerű-mind a bór frissességét föntartja és eszközi.

Örvendjen igok, ha ezáltal nevezetesen azokon lesz segítve, a kik az igazság világa után érnyvedetlen törekvés által gyakran saját szemük világát kockáztatják s elvesztik. Ezáltal még tán a fiatalágnál fájdalom annyira divatba jött elterjedő szemüveg-hordás is megszüntethető, mert e szokás inkább romlja mint javítja a szemet. Szemüvegek csak is a szem valamely hibás szerve esetében használatnak, de egészséges vagy gyengült szemet sohasem erősíthetnek vagy javíthatnak m-g.

Dr. Romershausen.

A dr. Romershausen-féle jeles szemlél mindig kapható, mégpedig a kis üveg 1 ft 60 kr. a nagy 2 ft-áival, a raktárban Teutis J. B.-nél Segessvárt. Viszont-eladók, nagyobb mennyiség vételénél aránylagos engedéket nyernek.